

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР
Баранова В. Г.
“ ” 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.03050801 “Фінанси і кредит”

за темою:
«Особливості організації фінансів страхової компанії»

Виконавець:
студентка фінансово-економічного
факультету

Нізельська Крістіна Валеріївна

/підпис/

Науковий керівник:
старший викладач

Бондаренко Павло Валерійович

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСІВ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ	6
1.1. Сутність та функції фінансів страхових компаній.....	6
1.2. Організація управління фінансами страхової компанії.....	12
РОЗДІЛ 2 ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «УПСК» ...	20
2.1 Особливості фінансової діяльності ПрАТ «УПСК».....	20
2.2 Практичний підхід до оцінки страхової компанії.....	24
2.3. Економіко-математичне моделювання оцінки ПрАТ «УПСК».....	41
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ПРАТ «УПСК»	45
3.1. Розробка стратегії страхової компанії, як один з чинників забезпечення її розвитку.....	45
3.2. Рекомендації щодо подальшої фінансової діяльності ПрАТ «УПСК»...	50
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасній економіці страхування виступає як необхідний та важливий фінансовий інструмент, що забезпечує соціально-економічну стабільність і безпеку, розвиток підприємництва, ефективний захист майнових інтересів громадян і організацій від природних, техногенних, економічних та інших ризиків, реалізацію державної політики соціально-економічного захисту населення. Згідно із Законом України «Про страхування» страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Страхування має особливе значення в підприємницькій діяльності, впливає на стан економіки держави в цілому, надаючи можливість кожному господарюючому суб'єкту захистити себе від всяких ризиків. Воно є основним і найдієвішим способом мінімізації ризиків.

Страхування вже сформовано як галузь як сегмент нашої економіки, як сфера соціально-економічних інтересів життєдіяльності держави. Зараз страхування в Україні - це динамічна галузь, яка спирається на величезний і практично не освоєний ринок, який має велике майбутнє, на думку провідних фахівців у цій галузі.

Цей вид підприємницької діяльності ведеться перш за все заради систематичного отримання прибутку, причому страховий бізнес є досить прибутковим. Страхові компанії консолідують серйозні за розміром капітали, пускають їх в оборот, вкладаючи в найбільш прибуткові сфери бізнесу. Внаслідок цього на страховому ринку йде жорстка конкурентна боротьба. У багатьох розвинених країнах світу страхові компанії за своєю потужністю і величиною капіталу стоять нарівні з банками і є важливою галуззю фінансового сектора економіки.

Проте тільки налагоджена система функціонування фінансів, обґрунтована тарифна політика і правильно організована методика формування страхових резервів в поєднанні з ефективним їх розміщенням здатні забезпечити страхової компанії фінансову стійкість, а значить і надійність. Разом з тим тема організації та функціонування фінансів страхових компаній є недостатньо розробленою в порівнянні з фінансами інших галузей.

Акумулюючи значні грошові кошти, страховики мають можливість здійснювати страховий захист страхувальників. Крім того, вони мають значні обсяги тимчасово вільних коштів і здійснюють не тільки страхову, а й інвестиційну діяльність. У цьому секторі економіки циркулюють значні грошові потоки і страхові організації є активними учасниками перерозподілу ВВП, перетворюючись на складні фінансові інститути, що мають свою галузеву специфіку.

Об'єктом дослідження є економічні процеси щодо ефективної організації фінансів страхових компаній.

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають з приводу організації фінансів страхових компаній на прикладі ПрАТ «УПСК».

Метою даної роботи є аналіз теоретичних особливостей та методичних засад процесу організації фінансів страхової компанії.

Завданнями, які вирішувалися в процесі написання дипломної роботи, є наступні:

- охарактеризувати теоретичні аспекти організації фінансів страхової компанії;
- розглянути сутність та функції фінансів страхових компаній;
- визначити особливості організації управління фінансами страховиків;
- проаналізувати фінансову діяльність ПрАТ «УПСК»;
- провести економіко-математичне моделювання оцінки страхової компанії;
- розробити напрямки удосконалення управління фінансами ПрАТ «УПСК».

Методи дослідження. Метод аналітичних коефіцієнтів, горизонтальний аналіз, аналіз абсолютних і відносних показників, зрівняльний аналіз, метод економіко-математичного моделювання.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів з теорії страхового ринку; наукові та практичні дослідження з питань здійснення страхових операцій, законодавчі та нормативні акти, що регулюють діяльність страхових компаній в Україні; звітні дані діяльності ПрАТ «УПСК»; науково-методична література; матеріали періодичних видань.

ВИСНОВКИ

Страхова діяльність є одною з найважливіших елементів ринкових відносин. Страхування — не лише перспективний, а й дуже складний вид діяльності, з специфічною організацією фінансів, вирішальне значення для розвитку якого має ефективна організація управління фінансовою діяльністю страхової організації.

У першому розділі дипломної роботи були зроблені наступні висновки. Під фінансами страхових організацій розуміють економічні відносини у грошовій формі, які здійснюють кругообіг грошових коштів страховиків з метою забезпечення статутної діяльності і пов'язані з рухом капіталу, грошових потоків, розподілом та використанням доходів і грошових фондів страхових організацій.

Як усі фінансові відносини, фінанси страхових компаній носять державно-владний характер, більша їх частка безпосередньо або опосередковано регулюється законодавчими та нормативними актами.

Організація фінансів страхових компаній – це форми, методи, способи формування та використання фінансових ресурсів страховика, контроль за їх обсягом для досягнення поставлених цілей.

У результаті написання другого розділу випускної роботи були зроблені наступні висновки. ПрАТ «УПСК» має стабільний фінансовий стан, тобто власних коштів достатньо для подальшого ведення діяльності. Майже всі ключові показники страхової компанії за аналізований період зростають, що є гарним показником на страховому ринку. Негативним є те, що в 2017 році фінансовим результатом ПрАТ «УПСК» був збиток.

Фінансовий потенціал страхової організації включає власний та залучений капітал. При цьому частка власного капіталу ПрАТ «УПСК» приблизно дорівнює частці залученого капіталу.

Був проведений фінансовий аналіз діяльності страхової компанії на основі її фінансової звітності. Використовуючи дані поточної бухгалтерської звітності, було проаналізовано майновий стан для ПрАТ «УПСК» а також зміни, які мають

місце у співвідношенні власного та позикового капіталу, страхових резервах, страхових преміях та виплатах, співвідношенні дебіторської та кредиторської заборгованості, показниках ліквідності та платоспроможності компанії.

Економіко-математичне моделювання оцінки страхової компанії показало, що спостерігається тенденція до збільшення чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ПрАТ «УПСК» у 2018 році.

У третьому розділі випускної роботи були розроблені рекомендації щодо вдосконалення управління фінансами ПрАТ «УПСК» на ринку страхових послуг, а саме надано перелік стратегічних цілей. Для досягнення стратегічних цілей було обрано конкурентну стратегію - стратегію диференціації у наданні послуг. Якщо ПрАТ «УПСК» запропонує унікальні страхові продукти високої якості і застосує активні маркетингові заходи, то зможе зайняти позицію лідера на страховому ринку. Також було охарактеризовано конкурентні переваги ПрАТ «УПСК».

Отже, дотримуючись пропозицій щодо розвитку ПрАТ «УПСК», які зазначені в дипломній роботі, можна підвищити прибутковість компанії, а отже, покращити ефективність організації фінансів та значення фінансових показників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аленичев В.В. Эволюционно-институциональный аспект исследования сущности страхования/ Аленичев В.В// Финансы. – 2007. – №3. – С. 44.
2. Мамедов А. А. Финансы страховых организаций и финансовая система // Страховое дело. – 2003. – № 7. – С. 10 – 11.
3. Страхування: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / Н. М. Внукова, В. І. Успенко, Л. В. Временко та ін.; За загальною редакцією проф. Н. М. Внукової – Харків: Бур ун Книга, 2004. – С. 178.
4. Герасимова І.Ю. Управління фінансовими ризиками страхових компаній з метою забезпечення економічної безпеки // Збірник наукових праць «Економічний Простір» № 115. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2016. – С.114
5. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій / Світлична О.С., Сташкевич Н.М. // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Одеса: Атлант, 2015. – С.12.
6. Шірінян Л. В. Фінанси страхових організацій [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», у тому числі перепідготовка спеціалістів за спеціальністю 7.03050801 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Л. В. Шірінян. – К.: НУХТ, 2014. – с.11
7. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навч. посіб. / О.О. Гаманкова. –К.: КНЕУ, 2007. – С. 20-21
8. [Електронний ресурс].-Режим доступу: https://studopedia.ru/17_97576_r_zdel--organIzatsIya-upravlnnya-fInansami-strahovih-kompanIy-v-ukrayinI.html
9. Бойко Л.О. Страхові послуги [Електронний ресурс] : конспект лекцій з дисципліни «Страхові послуги» для слухачів спеціального факультету перепідготовки кадрів заочної форми навчання спеціальності «Фінанси» (Частина 1)/ Укл. Л.О. Бойко. – Одеса: ОДЕУ, ротапринт, 2009 р. – с.4.
10. Хлівний В.К. Інноваційні підходи до управління діяльністю страхової компанії / В.К. Хлівний, О.В. Баранова // Фінанси України. – 2011. – № 11. – С. 114. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2011_11_12.

11. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій / Світлична О.С., Сташкевич Н.М. // Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Одеса: Атлант, 2015. – С.16.
12. [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://upsk.com.ua/>
13. Страхування: Підручник /Керівник авт. кол. і наук. ред. С. С. Осадець, д-р, екон. наук, проф. - К.: КНЕУ, 2006. - 528 с.
14. Баранов А. Управління страховим портфелем / А. Баранов // Вісник КНУ ім.Т.Шевченка. — 2007. — С. 112-116.
15. Примітки до річної фінансової звітності ПрАТ «УПСК» за 2017 рік
16. Баранова В.Г. Концептуальні засади формування фінансового механізму страхових організацій / В.Г. Баранова // Вісник соціально-економічних досліджень. – Вип. 20. – Одеса, 2005. – С. 42.
17. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр/page>
- 18.Онищенко В.П. Рівень страхових виплат як показник розвитку страхового ринку України / В.П. Онищенко, О.В. Клімчук // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2010. – № 43. – С. 156–163.
19. Василенко В. О., Ткаченко Т. І. Стратегічне управління підприємством:Навч. посібник. — Вид. 2-ге, виправл. і доп. За ред. Василенка В. О. — К.:Центр навчальної літератури, 2004. – С. 18.
20. Пол Р. Нівен. Збалансована система показників – крок за кроком: Максимальне підвищення ефективності і закріплення отриманих результатів: Пер. з англ. – Дніпропетровськ: Баланс-Клуб, 2003. – С.73.
21. Страхування: Підручник / Керівник авт. колективу і наук, ред. С. С. Осадець. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2002. - 599 с. Режим доступу: <http://enbv.narod.ru/text/Econom/strah/str/04.html>
22. Никонович А.П. Страховий ринок України: проблеми та шляхи вирішення / А. П. Никонович // Економіст. – 2006. - №1. – С.41-46.

23. Ковальчук С. А. Дослідження ринку страхових послуг / С. А. Ковальчук // Маркетинг в Україні. – 2009. - №1. – С.23-27.

24. Сіренко О.М. Страхування ХХІ століття або про тенденції розвитку страхового ринку України / О.М.Сіренко // Дзеркало тижня. – 2008.№ 15. – С.34-38.

25. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/>.

26. Ридинг К. Стратегическое бизнес-планирование. Динамическая система повышения эффективности обеспечения конкурентных преимуществ / К. Ридинг. – [пер. с англ.]. – [ред.В.М. Попов]. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2005. – 320 с.

27. Страхова справа: Підручник/ О. Д. Вовчак. – К.: Знання, 2011,- 391 с.

28. Фурман В. М. Розвиток нових технологій у страхуванні // Фінанси України. - 2005. - № 2. - С.123-145

29. Ковалевська А. В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А. В. Ковалевська, С.І. Асєєв // Бізнес Інформ. – 2012. – № 3. – С. 163-169. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_3_46

30. Ширинян А.С., Ширинян Л.В. Вплив тарифу на фінансову стійкість страхових компаній // Фінанси України (укр.).- 2004.- № 4.- с. 85

31. [Електронний ресурс].-Режим доступу: http://pidruchniki.com/15341220/marketing/strategiya_diferentsiatsiyi